

VODIČ ZA ISPUNJAVANJE STATISTIČKOG IZVJEŠTAJA SPPI-ARH/INŽ

Uvod

Svrha ovog vodiča jest pružiti detaljnije informacije o istraživanju kako biste lakše mogli ispuniti izvještaj o cijenama u arhitektonskim i inženjerskim uslugama SPPI-ARH/INŽ. Ako vam je potrebna dodatna pomoć ili informacije, molimo da nam se obratite na broj telefona (01) 4806-268 ili elektroničkom poštom na adresu spipi@dzs.hr.

Povjerljivost podataka

Državni zavod za statistiku odgovoran je prema Zakonu o službenoj statistici osigurati da se podaci dobiveni ovim istraživanjem koriste isključivo za statističke svrhe. DZS zaprimljene podatke čuva kao poslovnu tajnu i ne dostavlja ih trećim osobama. DZS je zakonski odgovoran osigurati povjerljivost individualnih poslovnih podataka prikupljenih u statističkim istraživanjima. Državna tijela nemaju pravo upotrebe prikupljenih podataka pojedinih poduzeća za određivanje bilo kakvih obveza poduzećima. Prikupljeni podaci objavljuju se u agregiranom obliku tako da se ne mogu prepoznati individualne jedinice.

Svrha istraživanja

Osnovna svrha istraživanja jest mjerenje dinamike kretanja cijena koje odražavaju uvjete ponude i potražnje na tržištu usluga. Podaci dobiveni ovim istraživanjem služe za makroekonomske analize te se koriste i kao deflatori za pretvorbu vrijednosti outputa usluga u mjeru volumena. Iz pojedinačnih indeksa cijena pojedinih djelatnosti izračunava se indeks za cjelokupni uslužni sektor i takav se dostavlja Eurostatu. Također se možete koristiti rezultatima ovog istraživanja za usporedbu prosječnih kretanja cijena sa sličnim tvrtkama te analizu drugih aspekata svog poslovanja (troškovi, produktivnost, za izradu eskalacijske klauzule u ugovoru).

Vaše sudjelovanje je važno

Bez točnih podataka svih uzorkom izabranih poduzeća ne može se izračunati točan i za korisnike upotrebljiv indeks cijena u arhitektonskim i inženjerskim uslugama, a to opet ugrožava i realnost indeksa cijena za cjelokupni uslužni sektor.

Pravna i metodološka osnova

Pravna osnova za provođenje istraživanja jest Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12.) i Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti. Metodološku osnovu čine propisi Eurostata i nacionalni propisi.

Propisi Eurostata na kojima se temelji metodologija za ovo istraživanje jesu:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 1165/98 od 19. svibnja 1998. o kratkoročnim poslovnim statistikama
- Uredba (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća br. 1158/2005 od 6. srpnja 2005. o izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama
- Uredba Komisije (EZ) br. 1503/06 o provedbi i izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama u pogledu definicija i varijabla, popisa varijabla i učestalosti prikupljanja podataka.

Metodološki priručnik na temelju kojeg se izrađuje nacionalna metodologija za izračun indeksa: „Methodological guide for developing producer price indices for services“, Eurostat i OECD, 2005 (www.oecd.org/dataoecd/44/40/36274111.pdf) i konzultirana je praksa drugih zemalja (www.voorburggroup.org/).

Međunarodno usporedivi podaci

Podaci o cijenama usluga međunarodno su usporedivi na razini EU-a. Eurostat tromjesečno preuzima indekse cijena. Podaci za članice EU-a i Republiku Hrvatsku mogu se naći u bazi podataka Eurostata na internetskoj stranici <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, i to:

Statistics Database

Industry, trade and services

Short-term business statistics

Trade and Services

Services

Service producer prices (SPPI)

Koncept cijena

Cijena uslužnih djelatnosti jest ugovorna cijena, odnosno cijena koju prima proizvođač, tj. pružatelj usluga za izvršenu uslugu. U tu su cijenu uključene moguće primljene subvencije, a isključeno je plaćanje poreza. Cilj je pratiti cijene usluga koje su za izabrana poduzeća važne, bilo u smislu učestalosti izvođenja ili s vrijednosnoga gledišta.

Budući da prikupljeni podaci o cijenama moraju biti usporedivi po tromjesečjima, promatrane usluge treba jasno specificirati. Konačan popis važnih usluga utvrđujemo u suradnji s konkretnim poduzećem obično na početku godine, a po potrebi i unutar godine.

Struktura i sadržaj obrasca

Osnovni podaci

Razdoblje

Razdoblje označava tromjesečno razdoblje za koje se obrazac ispunjava. Imamo četiri oznake za tromjesečja:

- **01** – za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka
- **02** – za razdoblje od 1. travnja do 30. lipnja
- **03** – za razdoblje od 1. srpnja do 30. rujna
- **04** – za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca.

Naziv tvrtke, adresa, OIB i MB

Naziv tvrtke treba biti potpun, a adresa tvrtke odnosi se na adresu gdje je tvrtka registrirana.

OIB i MB ispisuju se tako da budu ispunjena sva polja predviđena za te podatke.

Osoba za kontakt

Traže se podaci o osobi s kojom se može kontaktirati u vezi s ispunjenim izvještajem. Preporučujemo da to bude osoba koja se svakodnevno bavi određivanjem prodajnih cijena vaših usluga.

Potrebno je upisati njezino ime i prezime, u kojem sektoru ili odjelu poduzeća radi (ako je za ispunjavanje izvještaja zadužena osoba iz vanjskoga računovodstvenog servisa, to treba naznačiti pod sektor/odjel), zatim telefonski broj, telefaks te adresu elektroničke pošte na koju joj se možemo obratiti. Kod upisa telefonskih brojeva obvezatno se upisuje predbroj.

Pod „Izvještaj sastavio“ i „Izvještaj odobrio“ traži se potpis tih osoba. (Ovaj zahtjev vrijedi samo za papirnatu izvještaje.)

Dio A

Dio A ispunjava se samo pri prvom slanju izvještaja u godini.

Promet se uvijek daje **za godinu koja je prethodila godini u kojoj se provodi istraživanje i daje se samo prilikom prvog ispunjavanja izvještaja.**

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom godine bez obzira na to jesu li naplaćene ili ne. Iz prometa je isključen porez na dodanu vrijednost. Promet odgovara prihodu od obavljanja djelatnosti bez izvanrednih i financijskih prihoda.

- **Ukupan promet ostvaren od svih djelatnosti** – u ovo polje unosi se sveukupan godišnji promet poduzeća u tisućama kuna neovisno o tome od koje je djelatnosti ostvaren. Isključen je PDV.
- **Promet ostvaren samo od arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga** – u ovo polje unosi se godišnji promet koji je sadržan u ukupnom prometu poduzeća, a odnosi se samo na djelatnosti arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga. Isključen je PDV.

Ukupan promet i promet od arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga mogu biti isti u slučaju da se poduzeće nije bavilo nikakvim drugim aktivnostima od kojih je ostvarilo promet.

- **Promet arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga ostvaren u izvozu** – u ovo polje unosi se godišnji promet koji je sadržan u djelatnosti arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga, a odnosi se samo na promet ostvaren u izvozu.
- **Ako ostvarujete promet i od nekih drugih djelatnosti (osim arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga)**, molimo da napišete koje su to djelatnosti.

Tablica strukture prometa po skupinama arhitektonskih i inženjerskih usluga

Za strukturu prometa predviđena je tablica u koju se unosi udio (u %) u prometu ostvarenom samo od arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga (uključujući i izvoz) za svaku skupinu usluga koje poduzeće pruža. Zbroj udjela mora iznositi 100% prometa ostvarenoga od djelatnosti arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga. Upisuju se samo cijeli brojevi bez decimala.

Ako se dio prometa ostvaruje i od **ostalnih arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga** (šifra skupina usluga 9 i 22), u praznim poljima treba naznačiti koje su to usluge.

Dio B

Prosječna stopa marže

- U ovom dijelu obrasca unosi se vaša prosječna tromjesečna stopa marže svih ugovora. Budući da je u interesu prikupiti stvarnu naplaćenu cijenu, važno je znati konačnu stopu marže koja se koristila. Stopa marže uzima se u obzir kada iskazujete troškove umjesto cijena (šifra načina formiranja cijena VT u tablici 2.). Obično su te cijene izražene kao prosječna tromjesečna plaća (trošak) prema kvalifikaciji i stažu osoba koje obavljaju uslugu.
- Ako niste u mogućnosti izračunati prosječnu stopu marže svih ugovora, upisujete procijenjenu stopu marže za najvažniju skupinu usluga koju obavljate.

Broj odrađenih i fakturiranih jedinica vremena rada (SAT/DAN...) osoblja koje radi na poslovima arhitektonskih i inženjerskih usluga (ne uključuje se pomoćno osoblje)

U slučaju određivanja cijene usluge iskazane kao „čovjek-sat/dan...“ moguće je da se kod fakturiranja broj sati/dana... koji su fakturirani razlikuje od broja sati/dana... koji su stvarno odrađeni (uglavnom su fakturirani sati/dani... manji od stvarno odrađenih). To podrazumijeva nižu ili višu „stvarnu cijenu po satu/danu...“.

U ovom dijelu obrasca unosite podatke samo ako u tablici 2. iskazujete prosječnu cijenu po jedinici vremena koja je interno određena cjenikom (način formiranja cijena VN u tablici 2.) ili ako iskazujete troškove umjesto cijena, a temelje se na vremenu npr. plaća „čovjek-sat/dan/...“ (način formiranja cijena VT u tablici 2.).

Ako ne postoje takve evidencije, dovoljno je dati stručnu procjenu odrađenih i fakturiranih jedinica vremena rada (sat, dan...).

- Upisuje se broj **stvarno odrađenih jedinica vremena rada** osoblja koje radi na poslovima arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga u promatranom tromjesečju bez obzira na to jesu li fakturirane ili naplaćene.
- Upisuje se broj **svih fakturiranih jedinica vremena rada** osoblja koje radi na poslovima arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga u promatranom tromjesečju koje su odrađene u promatranom tromjesečju bez obzira na to jesu li naplaćene.

Odabir tipičnih usluga i cijene odabranih usluga

Ovaj dio sadržava tablicu 2. „Tipične usluge i cijene“, u koju se upisuju podaci o tipičnim uslugama vašeg poduzeća. Odabire se jedna tipična usluga iz svake skupine usluga za koju ste iskazali udio prometa u tablici 1. Ako je ukupni (100%) promet ostvaren samo od jedne skupine usluga, molimo vas da navedete najmanje dvije tipične usluge te njihove cijene. **Za skupine usluga 9 i 22** "Ostale nespomenute arhitektonske i inženjerske usluge" izbor tipičnih usluga **nije potreban**.

Tipična usluga znači da je ta usluga:

Karakteristična za poduzeće: izabrana usluga treba imati znatan udio u prometu pripadajuće skupine usluga i treba biti tipičan način pružanja usluge za danu skupinu usluga.

Ponavljajuća: važno je da odaberete uslugu koju ste obavljali prije i za koju očekujete da ćete je obavljati još barem godinu dana.

Stabilna: posao obavljen za svaku tipičnu uslugu treba biti sličan iz tromjesečja u tromjesečje.

Preduvjet točnosti izračunanog indeksa cijena je da se iz tromjesečja u tromjesečje izvješćuju cijene za istu uslugu (**iste kvalitete i obujma**) što znači da činitelji koji određuju cijenu usluge moraju uvijek biti **isti**. Primjerice, stupanj kvalifikacije osoblja, vrsta građevinskog objekta, stupanj složenosti zgrade, površina građevinskog objekta itd.

Tablica 2. Tipične usluge i cijene ispunjava se na sljedeći način:

U stupac ❶ Šifra usluga upisuje se šifra skupine usluga koja se može pronaći u tablici 1., u prvom stupcu (šifre od 1 do 8 i od 10 do 21). Šifra usluge ovisi o skupini usluga kojoj pripada te o vrsti usluge koja se izabire za izvještavanje.

U stupac ❷ Način formiranja cijena upisuje se kratica načina formiranja cijene za odabranu uslugu, a to može biti:

PR - postotna vrijednost (percentage fee) koja se izračunava kao umnožak unaprijed definiranog postotka naknade i vrijednosti investicije. Primjerice, za projektiranje obiteljske kuće građevinske bruto površine od 500 m² koja ima vrijednost 910 920,00 kn dogovorili ste postotak naknade od 2%, pa je iznos koji ćete dobiti od pružanja usluge projektiranja 18 218,00 kn. Taj je iznos postotna vrijednost investicije koju upisujete u tablicu 2. Tipične usluge i cijene u stupce ❸ i ❹ Cijena u prethodnome i tekućem tromjesečju;

- VD** - cijena koju ste izračunali kao rezultat dijeljenja prometa od izabrane usluge koji su ostvarile osobe određene kvalifikacije i staža u promatranom tromjesečju s brojem odrađenih jedinica vremena tih osoba u istom razdoblju (prosječna cijena po jedinici vremena (sat, dan...) koja je stvarno naplaćena);
- VN** - prosječna cijena po jedinici vremena koja je interno određena (cjenik) za osobe određene kvalifikacije i staža.
- VT** - troškovi koji su korišteni za obavljanje određene usluge, a temelje se na vremenu (sat, dan ...). Obično su te cijene izražene kao prosječna tromjesečna plaća (trošak) prema kvalifikaciji i stažu osoba koje obavljaju uslugu;
- TC** - transakcijska cijena, tj. cijena iste ili vrlo slične usluge koja se pruža istim ili različitim klijentima barem jedanput u tromjesečju;
- UG** - cijena na bazi sklopljenog ugovora, iste ili vrlo sličnih usluga koje se pružaju za istoga klijenta tijekom razdoblja ne kraćega od jedne godine. Usluga se na osnovi istog ugovora pruža klijentu najmanje jedanput u tromjesečju. U ugovoru je obujam usluge precizno definiran (trajanje ugovora, količine, cijene i ostali bitni elementi određivanja cijene) te je unaprijed određen ukupan iznos koji će se platiti za obavljene usluge iz ugovora. Ako je cijena ugovorena za dulje razdoblje, npr. cijelu godinu, ista se cijena prenosi iz tromjesečja u tromjesečje sve dok se cijena iz ugovora ne revidira.

(Vidjeti primjere na stranicama 6.,7.,8. i 9. ovog dokumenta.)

U stupac ③ Identifikacijski broj; opis usluge i glavni elementi koji određuju cijenu upisuje se interni identifikacijski broj usluge ako postoji u vašem poduzeću. Opišite uslugu što je moguće detaljnije koristeći se sljedećim činiteljima koji obično određuju cijenu usluga u vašoj djelatnosti, ako su primjenjivi:

- stupanj kvalifikacije osoblja (ovlašteni arhitekt ili inženjer, tehnički crtač i sl.)
- vrsta građevinskog objekta
- veličina građevinskog objekta
- vrijednost investicije
- vrsta klijenata (privatni ili javni sektor)
- stupanj složenosti zgrade, konstrukcije ili instalacije:
  - najjednostavnije I.
  - jednostavne II.
  - prosječne III.
  - natprosječne IV.
  - veoma velike složenosti V.
- trajanje ugovora.

Predloženi činitelji nisu i zadani što znači da možete opisati uslugu na svoj način koristeći se onim činiteljima koji su relevantni za formiranje cijene usluge koju opisujete, a ne nalaze se na ovoj listi.

Kod opisa usluge imajte na umu da se iz tog opisa može uočiti kada je došlo do promjene usluge, a time i do promjene cijene.

Opis usluge se tijekom godine ne mijenja i on jednoznačno određuje uslugu koju ste izabrali za izvješćivanje.

U stupac ④ Mjerna jedinica upisuje se jedinica za koju se dogovara cijena usluge. Mjerna jedinica može biti:

- sat
- dan
- m²
- postotna vrijednost investicije
- ostalo.

Možete se također koristiti drugom mjernom jedinicom koju smatrate važnom za formiranje cijene usluge.

U stupce ⑤ i ⑥ Cijena u prethodnome i tekućem tromjesečju upisuje se cijena odabrane usluge koja je fakturirana klijentima u prethodnome i tekućem tromjesečju. Naznačena cijena predstavlja prihod koji ste fakturirali za jedinicu usluge. **Iz cijene treba biti isključen PDV, a uključene subvencije.** U slučaju da se cijena iste usluge mijenjala tijekom istog tromjesečja, izračunajte prosječnu cijenu za to tromjesečje.

Obvezatno se ispunjava polje cijena za prethodno tromjesečje (osim u slučaju kada je riječ o novoj usluzi koja se nije obavljala u prethodnom tromjesečju). Kod elektroničkog ispunjavanja izvještaja taj će podatak biti unaprijed ispisan u aplikaciji kod sljedećeg unosa podataka, i to u slučaju ako nije došlo do zamjene tipične usluge. U prvom tromjesečju u to se polje unosi cijena za četvrto tromjesečje prethodne godine bez obzira na to jeste li tada sudjelovali u istraživanju ili ne.

U stupac ⑦ Razlog promjene ili nedostatka cijene unosi se šifra razloga promjene cijene u slučajevima kada se cijena izabrane usluge promijenila u tekućem tromjesečju u odnosu na prethodno (šifra od 1 do 7 ili 11). U slučaju da ne raspoložete cijenom za tekuće tromjesečje unesite šifru 8 ili 9. Ako ne raspoložete cijenom za prethodno tromjesečje jer obavljate potpuno novu uslugu ili nadomještate staru, unesite šifru 10.

Šifre 8-10 nisu prihvatljive pri prvom ispunjavanju upitnika.

ŠIFRE RAZLOGA PROMJENE I NEDOSTATKA PODATAKA O CIJENI

Šifra Razlozi promjena i nedostatka podataka o cijeni

- 1 **NOVI CJENIK** – U promatranom razdoblju promijenili ste cijenu zbog prijelaza u novu fiskalnu godinu ili ste uskladili cijene s inflacijom ili tarifom.
- 2 **POTRAŽNJA PREMAŠUJE PONUDU** – U promatranom razdoblju povećala se potražnja za uslugom koju pružate, a nemate mogućnosti zadovoljiti svaki zahtjev niti na tržištu postoje slična poduzeća koja bi pružala usluge slične vašima. Prema tome, cijena je porasla.
- 3 **PONUDA PREMAŠUJE POTRAŽNJU** – U promatranom razdoblju broj pružatelja usluge se povećao, a broj kupaca odnosno klijenata se smanjio. Primjerice, usluga je postala manje atraktivna za kupce jer su se na tržištu pojavile nove, poboljšane usluge. Prema tome, cijena se snizila. Isto tako, ako se kupovna moć klijenata smanjila, prisiljeni ste smanjiti cijenu usluge kako biste je prodali.
- 4 **POPUST** – U tom razdoblju odobravao se popust na cijenu usluge. Promjena cijene vrijedi i u slučaju ako se cijena u promatranom tromjesečju promijenila zbog smanjenja/povećanja popusta u odnosu na popust koji je vrijedio u prethodnom tromjesečju.
- 5 **PREKID POPUSTA** – U promatranom se razdoblju cijena usluge vratila na razinu prije popusta.
- 6 **PROMJENA U TROŠKOVIMA UTJECALA JE NA CIJENU** – U promatranom razdoblju promijenila se cijena potrošnog materijala, plaće kvalificiranog osoblja ili se promijenio devizni tečaj, što utječe na promjenu cijena usluge.

- 7 **DRUGI RAZLOZI PROMJENE CIJENE** – U ovom slučaju potrebno je navesti koji su to razlozi promjene cijene. Primjerice, revizija ugovora, indeksacija mogu biti neki od ostalih razloga promjena cijena. Bitno je da se navede koji je to drugi razlog.

=====

- 8 **USLUGA SE PRIVREMENO NE OBAVLJA** – Ako se u promatranom tromjesečju odabrana usluga privremeno ne obavlja, ali očekujete da će se opet obavljati u sljedećim razdobljima. U ovom slučaju cijenu za tekuće tromjesečje ne iskazujete, odnosno cijenu za tekuće tromjesečje iskazujete u onom tromjesečju kada ste uslugu ponovno počeli obavljati.

- 9 **USLUGA SE VIŠE NE NUDI** – Ako ste uslugu koju ste izabrali za izvješćivanje prestali obavljati, tj. više se ne nalazi u vašoj ponudi. U ovom slučaju cijenu odabrane usluge za tekuće tromjesečje ne iskazujete. U sljedećim tromjesečjima ova se usluga više ne prikazuje na izvještajima.

- 10 **NOVA USLUGA** – Ako za novu/nadomjesnu uslugu ne postoji cijena za prethodno tromjesečje jer je riječ o potpuno novoj usluzi koju je poduzeće počelo obavljati tek od tekućeg tromjesečja, a izabrali se je za izvješćivanje jer uslugu koju ste prvotno izabrali za izvješćivanje više ne obavljate ili više nije tipična ili je bitno promijenjena.

=====

- 11 **TEČAJNE RAZLIKE** - Tečajne razlike su iznosi koji proizlaze iz promjena tečaja (kao cijene novca) između dva razdoblja. Ovaj razlog se navodi ako se cijena usluge u poduzeću iskazuje u stranoj valuti, a kod obračuna u kunsnoj protuvrijednosti dolazi do razlika u cijenama prethodnoga i tekućeg razdoblja.

PRIMJER 1. ISPUNJAVANJE OBRASCA S POPISOM NEKIH OD MOGUĆIH USLUGA I ELEMENATA KOJI ODREĐUJU CIJENU

Dio A: PODACI O PROMETU PODUZEĆA

1. PROMET OSTVAREN U 2013.

- a) UKUPAN PROMET ostvaren od svih djelatnosti u 2013. u tis. kn bez PDV-a .....
- b) PROMET ostvaren samo od arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga u 2013. u tis. kn bez PDV-a .....
(Isključuju se djelatnosti uređenja interijera, unutarnjeg dizajna, industrijski dizajn, modni dizajn)
- Od tog prometa arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga promet ostvaren u izvozu je .....
- c) Ako ostvarujete promet i od nekih drugih djelatnosti (osim gore navedenih), molimo napišite koje su to djelatnosti

65 236

56 165

9 204

2. STRUKTURA PROMETA U ARHITEKTONSKIM I INŽENJERSKIM USLUGAMA

Molimo da u sljedećoj tablici navedete udjele prometa (u %) po skupinama usluga samo u arhitektonskim i inženjerskim uslugama koji ste ostvarili u 2013. Ako ne možete iz poslovne evidencije točno odrediti vrijednost prometa po skupinama, možete se koristiti procjenama.

Tablica 1. Struktura prometa u arhitektonskim i inženjerskim uslugama u 2013. po skupinama usluga

neovisno o tome je li ostvaren u tuzemstvu ili inozemstvu

Šifra skupine usluga	Skupina usluga	Struktura prometa u 2013. (%)
a	b	1
1	Usluge izrade nacrtu za arhitektonsku uporabu uključuju usluge izrade detaljnih planova, nacrtu i projekata, foto-dokumentacije i sl.	
2	Arhitektonske usluge za projektiranje stambenih zgrada uključuju arhitektonske usluge za obiteljske zgrade i za više stambene zgrade	82
3	Arhitektonske usluge za projektiranje nestambenih zgrada uključuju arhitektonske usluge za projekte poslovnih zgrada, maloprodajnih objekata i restorana, hotela i konferencijskih centara, projekte objekata zdravstvene skrbi, projekte zgrada za zabavu, rekreaciju i kulturu, projekte obrazovnih zgrada, proizvodnih, transportnih zgrada, logističkih centara i ostalih nestambenih zgrada	
4	Arhitektonske usluge za obnovu povijesnih građevina i sakralnih objekata uključuju arhitektonske usluge za obnovu povijesnih zgrada koje su pod zaštitom spomenika kulture (pojedinačno ili u zoni zaštite)	
5	Arhitektonske usluge stručnog nadzora uključuju uz zakonske obveze i provjeru trošenja sredstava po namjeni, dinamici i visini, održavanje ugovorenih rokova, kvalitetu radova, izgradnju prema građevinskoj dozvoli i izvedbenom projektu i ostalo	18
6	Usluge prostornoga i urbanističkog planiranja uključuju izmjene i dopune planova; studije o izvedivosti, studije utjecaja na okoliš te ostale usluge urbanog planiranja	
7	Usluge za projektiranje uređenja građevinskih parcela (master plan) uključuju usluge koje osiguravaju planove građevinskih parcela, pokazujući lokaciju zgrada, cesta, parkirališta i ostalih objekata	
8	Arhitektonske usluge za projektiranje i/ili savjetovanje projektiranja krajobraza uključuju arhitektonske usluge uređivanja i/ili pružanja usluga savjetovanja o pitanjima arhitekture okoliša za stambene i nestambene građevinske projekte, rekreacijske projekte i projekte na otvorenome uključujući i projekte drugih struka u funkciji osnovnog projekta	
9	Ostale nespomenute arhitektonske usluge (navedite koje)	
10	Usluge inženjerskog savjetovanja uključuju pružanje savjeta klijentima o inženjerskim načelima kada se savjetovanje izvodi kao samostalna usluga, uključujući studije i praćenje regulative, pružanje usluga vještačenja, istraživanje grešaka u polju inženjerskog sustava i njihovih uzroka u vezi sa specifičnim stambenim, komercijalnim, javnim, komunalnim ili institucijskim građevinskim projektima	
11	Usluge stručnog nadzora uključuju obavljanje usluge stručnog nadzora specijaliziranih stručnjaka (nadzorni inženjeri)	
12	Usluge projektiranja za zgrade uključuju usluge izrade nacrtu, planova i studija u vezi sa stambenim građevinskim projektima i savjetodavne inženjerske usluge u vezi sa specifičnim stambenim, komercijalnim, javnim ili institucijskim građevinskim projektima	
13	Usluge projektiranja za energetske građevine uključuju inženjerske usluge (izradu studija i projekata) građevina u vezi sa objektima za proizvodnju i prijenos električne energije	
14	Usluge projektiranja za prometne građevine uključuju sve inženjerske usluge (uključujući izradu studija i projekata) u vezi s: auto-cestama, cestama i gradskim prometnicama, željezničkim prugama, tramvajskim prugama, mostovima i tunelima, morskim i kopnenim lukama, zračnim lukama, pistama i hangarima	
15	Usluge projektiranja za zbrinjavanje otpada (opasnoga i neopasnoga) uključuju inženjerske usluge (uključujući izradu studija i projekata) u vezi sa sustavima sakupljanja i odlaganja otpada, inženjerske usluge u vezi s programima za sakupljanje, obrađivanje, recikliranje i odlaganje industrijskog otpada, vode i tvrdog otpada, inženjerske usluge u vezi s programima za sanaciju opasnog otpada	
16	Usluge projektiranja za hidrotehničke sustave, projekte za vodoopskrbu i odvodnju uključuju inženjerske usluge u vezi sa sustavima sakupljanja, obrade i distribucije pitke vode i odvodnju voda	
17	Usluge projektiranja za industrijske i proizvodne građevine uključuju inženjerske usluge u vezi s industrijskim postrojenjima i procesima (rudarska, metalurška, naftna i petrokemijska postrojenja, mikroelektronička, tekstila i sl.), inženjerske usluge u vezi s dizajnom industrijskih i proizvedenih proizvoda, a isključene su usluge industrijskog dizajna	
18	Usluge projektiranja za telekomunikacije i emitiranje uključuju inženjerske usluge u vezi sa sustavima prijenosa glasa i podataka, inženjerske usluge u vezi sa sustavima za prijenos radio i televizijskih signala i sl.	
19	Usluge projektiranja za ostale građevine uključuju inženjerske usluge u vezi s distribucijskim projektima prirodnog plina i pare, nafte, ostalim komunalnim projektima, inženjerske usluge u vezi sa sustavima, procesima, postrojenjima ili proizvodima, uključujući pružanje s njima povezanih usluga izrade nacrtu, planova i studija	
20	Usluge upravljanja građevinskim projektima uključuju financijsko, pravno i tehničko savjetovanje, pripremu i planiranje poslova u vezi s gradnjom te praćenje provedbe tog plana, uključujući odabir sudionika u gradnji i njihovo koordiniranje te pribavljanje svih dokumenata i sklapanje svih pravnih poslova potrebnih za projektiranje i gradnje	
21	Geotehničke, geološke, geofizičke i s njima povezane istraživačke i savjetodavne usluge uključuju usluge izrade nacrtu, studija i specijalističkih elaborata iz navedene domene	
22	Ostale nespomenute inženjerske usluge (navedite koje)	
UKUPAN PROMET U ARHITEKTONSKIM I INŽENJERSKIM USLUGAMA (šifre 1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17+18+19+20+21+22)		100%

NASTAVAK PRIMJERA 1. ISPUNJAVANJE OBRASCA S POPISOM NEKIH OD MOGUĆIH USLUGA I ELEMENATA KOJI ODREĐUJU CIJENU

Dio B: ODABIR TIPIČNIH USLUGA I CIJENE ODABRANIH USLUGA

1. PROSJEČNA STOPA MARŽE SVIH UGOVORA U PROMATRAMOM TROMJESEČJU ..... %

Ako cijene usluga iskazujete kao troškove (način formiranja cijena VT) koji su korišteni za obavljanje određene usluge (npr. prosječna tromjesečna plaća prema kvalifikaciji i stažu osoba koje obavljaju uslugu), molimo da upišete prosječnu stopu marže svih ugovora u promatranom tromjesečju.

Ako niste u mogućnosti izračunati prosječnu stopu marže svih ugovora, molimo da u sljedeće polje upišete procijenjenu stopu marže za najvažniju skupinu usluga koju obavljate ..... %

2. BROJ STVARNO ODRADENIH I FAKTURIRANIH VREMENSKIH JEDINICA RADA (SAT ILI DAN) U PROMATRAMOM TROMJESEČJU OSOBLJA KOJE OBAVLJA ARHITEKTONSKE I/ILI INŽENJERSKE USLUGE (ne uključuje se pomoćno osoblje)

Ako cijene usluga iskazujete u vremenskim jedinicama (satnice/dnevnice...), molimo da upišete broj odradenih i fakturiranih vremenskih jedinica u promatranom tromjesečju i to **samo za osoblje koje obavlja arhitektonske i inženjerske usluge**. Ako u svojim poslovnim evidencijama nemate točan broj, molimo da date svoju stručnu procjenu.

BROJ ODRADENIH JEDINICA VREMENA U PROMATRAMOM TROMJESEČJU ..... **(SATI) DANA**

BROJ FAKTURIRANIH JEDINICA VREMENA KOJE SU ODRADENE U PROMATRAMOM TROMJESEČJU ..... **zaokružite**

VAŽNO!

Za svaku skupinu usluga za koju ste naveli promet u **tablici 1.**, molimo odaberite za izvještavanje cijena po jednu tipičnu uslugu iz svake skupine usluga. Ako je ukupni (100%) promet ostvaren samo od jedne skupine usluga, molimo da navedete najmanje dvije tipične usluge te njihove cijene. **Za skupine usluga 9 i 22** "Ostale nespomenute arhitektonske i inženjerske usluge" izbor tipičnih usluga **nije potreban**. Nakon odabira tipičnih usluga, molimo, ispunite tablicu 2.

Svaka od usluga koju ćete izabrati za izvještavanje cijena treba biti vaša tipična usluga s navedenim svojstvima:

Karakteristična za poduzeće: izabrana usluga treba opravdavati znatan udio u prometu pripadajuće skupine usluga u vašem poduzeću i treba predstavljati tipično obavljanje posla za danu skupinu usluga.

Ponavljajuća: važno je da odaberete uslugu koju ste obavljali prije i za koju očekujete da ćete je obavljati barem još godinu dana.

Stabilna: posao obavljen za svaku tipičnu uslugu treba biti sličan iz tromjesečja u tromjesečje.

Ako se pojave znatne promjene usluga ili ako se znatno promijenila ponuda vaših usluga, molimo da postojeću uslugu zamijenite drugom tipičnom uslugom i prikazete podatke za novu odnosno nadomjesnu uslugu za prethodno i tekuće tromjesečje (donji dio tablice 2).

Prije ispunjavanja tablice o cijenama tipičnih usluga molimo da **pomno pročitate upute** i pogledate primjer na sljedećoj stranici.

Tablica 2. Tipične usluge i cijene u 2014.

NAPOMENA! - U stupcima 5 i 6 iskažite cijene pojedinih usluga koje ste izabrali, a ne ukupne prihode koje ste ostvarili u promatranim tromjesečjima. **Iznimno, ove godine istraživanje se provodi samo za treće i četvrto tromjesečje 2014. kao pilot istraživanje.** U izvještaju za treće tromjesečje, kao prethodno tromjesečje smatra se drugo tromjesečje, a kao tekuće tromjesečje – treće tromjesečje 2014. U izvještaju za četvrto tromjesečje, kao prethodno tromjesečje smatra se treće tromjesečje, a kao tekuće tromjesečje – četvrto tromjesečje 2014.

1	2	3	4	5		7
				Cijena za iskazanu mjernu jedinicu u kn, bez PDV-a		
Šifra skupine usluga	Šifra načina formiranja cijena	Identifikacijski broj; opis usluge i glavnih elemenata koji određuju cijenu	Mjerna jedinica	prethodno tromjesečje	tekuće tromjesečje	Razlog promjene ili nedostatka cijene
2	PR	Projektiranje obiteljske kuće građevinske bruto površine od 500 m ² , stupnja složenosti III. za privatnog klijenta A, 3% od vrijednosti investicije	Postotna vrijednost investicije	45 546,00 kn	45 320,00 kn	6
2	VD	Jednokatna jednostavna uredska zgrada, građevinske bruto površine od 620 m ² , stupnja složenosti II. naplaćeni sat suradnika arhitekta	sat	175,00 kn	171,50 kn	4
5	VN	Stručni nadzor ovlaštenog arhitekta nad izgradnjom zgrade građevinske bruto površine od 400 m ² , stupnja složenosti III. interno određena cijena	sat	250,00 kn	260,00 kn	1

Važno: Molimo, ne mijenjajte opis usluge u stupcu 3. Samo u slučaju da za tekuće razdoblje odabrana usluga nije raspoloživa ili više nije tipična ili je bitno promijenjena, molimo, odaberite novu odnosno nadomjesnu tipičnu uslugu za koju ćete navesti podatke u donjem dijelu ove tablice.

Ova napomena nije relevantna za prvo ispunjavanje upitnika.

NOVE TIPIČNE USLUGE						

PRIMJER 2. ISPUNJAVANJE OBRASCA S POPISOM NEKIH OD MOGUĆIH USLUGA I ELEMENATA KOJI ODREĐUJU CIJENU

Dio A: PODACI O PROMETU PODUZEĆA

1. PROMET OSTVAREN U 2013.

a) UKUPAN PROMET ostvaren od svih djelatnosti u 2013. u tis. kn bez PDV-a	83 256
b) PROMET ostvaren samo od arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga u 2013. u tis. kn bez PDV-a	83 256
<i>(isključuju se djelatnosti uređenja interijera, unutarnjeg dizajna, industrijski dizajn, modni dizajn)</i>	
Od tog prometa arhitektonskih i/ili inženjerskih usluga promet ostvaren u izvozu je	20 512
c) Ako ostvarujete promet i od nekih drugih djelatnosti (osim gore navedenih), molimo napišite koje su to djelatnosti	

2. STRUKTURA PROMETA U ARHITEKTONSKIM I INŽENJERSKIM USLUGAMA

Molimo da u sljedećoj tablici navedete udjele prometa (u %) po skupinama usluga samo u arhitektonskim i inženjerskim uslugama koji ste ostvarili u 2013. Ako ne možete iz poslovne evidencije točno odrediti vrijednost prometa po skupinama, možete se koristiti procjenama.

Tablica 1. Struktura prometa u arhitektonskim i inženjerskim uslugama u 2013. po skupinama usluga o tome neovisno je li ostvaren u tuzemstvu ili inozemstvu

Šifra skupine usluga a	Skupina usluga b	Struktura prometa u 2013. (%) 1
1	Usluge izrade nacrtu za arhitektonsku uporabu uključuju usluge izrade detaljnih planova, nacrtu i projekata, foto-dokumentacije i sl.	
2	Arhitektonske usluge za projektiranje stambenih zgrada uključuju arhitektonske usluge za obiteljske zgrade i za više stambene zgrade	
3	Arhitektonske usluge za projektiranje nestambenih zgrada uključuju arhitektonske usluge za projekte poslovnih zgrada, maloprodajnih objekata i restorana, hotela i konferencijskih centara, projekte objekata zdravstvene skrbi, projekte zgrada za zabavu, rekreaciju i kulturu, projekte obrazovnih zgrada, proizvodnih, transportnih zgrada, logističkih centara i ostalih nestambenih zgrada	
4	Arhitektonske usluge za obnovu povijesnih građevina i sakralnih objekata uključuju arhitektonske usluge za obnovu povijesnih zgrada koje su pod zaštitom spomenika kulture (pojedinačno ili u zoni zaštite)	
5	Arhitektonske usluge stručnog nadzora uključuju uz zakonske obveze i provjeru trošenja sredstava po namjeni, dinamici i visini, održavanje ugovorenih rokova, kvalitetu radova, izgradnju prema građevinskoj dozvoli i izvedbenom projektu i ostalo	
6	Usluge prostornoga i urbanističkog planiranja: uključuju studije o izvedivosti, studije utjecaja na okoliš te ostale usluge urbanog planiranja	
7	Usluge za projektiranje uređenja građevinskih parcela (master plan) uključuju usluge koje osiguravaju planove građevinskih parcela, pokazujući lokaciju zgrada, cesta, parkirališta i ostalih objekata	
8	Arhitektonske usluge za projektiranje i/ili savjetovanje projektiranja krajobraza uključuju arhitektonske usluge uređivanja i/ili pružanja usluga savjetovanja o pitanjima arhitekture okoliša za stambene i nestambene građevinske projekte, rekreacijske projekte i projekte na otvorenome uključujući i projekte drugih struka u funkciji osnovnog projekta	
9	Ostale nespomenute arhitektonske usluge (navedite koje)	
10	Usluge inženjerskog savjetovanja uključuju pružanje savjeta klijentima o inženjerskim načelima kada se savjetovanje izvodi kao samostalna usluga, uključujući studije i praćenje regulative, pružanje usluga vještačenja, istraživanje grešaka u polju inženjerskog sustava i njihovih uzroka u vezi sa specifičnim stambenim, komercijalnim, javnim, komunalnim ili institucijskim građevinskim projektima.	26
11	Usluge stručnog nadzora uključuju obavljanje usluge stručnog nadzora specijaliziranih stručnjaka (nadzorni inženjeri)	38
12	Usluge projektiranja za zgrade uključuju usluge izrade nacrtu, planova i studija u vezi sa stambenim građevinskim projektima i savjetodavne inženjerske usluge u vezi sa specifičnim stambenim, komercijalnim, javnim ili institucijskim građevinskim projektima	
13	Usluge projektiranja za energetske građevine uključuju inženjerske usluge (izrada studija i projekata) građevina u vezi s objektima za proizvodnju i prijenos električne energije	
14	Usluge projektiranja za prometne građevine uključuju sve inženjerske usluge (uključujući izradu studija i projekata) u vezi s: auto-cestama, cestama i gradskim prometnicama, željezničkim prugama, tramvajskim prugama, mostovima i tunelima, morskim i kopnenim lukama, zračnim lukama, pistama i hangarima	
15	Usluge projektiranja za zbrinjavanje otpada (opasnoga i neopasnoga) uključuju inženjerske usluge (uključujući izradu studija i projekata) u vezi sa sustavima sakupljanja i odlaganja otpada, inženjerske usluge u vezi s programima za sakupljanje, obrađivanje, recikliranje i odlaganje industrijskog otpada, vode i tvrdog otpada, inženjerske usluge u vezi s programima za sanaciju opasnog otpada	
16	Usluge projektiranja za hidrotehničke sustave, projekte za vodoopskrbu i odvodnju uključuju inženjerske usluge u vezi sa sustavima sakupljanja, obrade i distribucije pitke vode i odvodnju voda	36
17	Usluge projektiranja za industrijske i proizvodne građevine uključuju inženjerske usluge u vezi s industrijskim postrojenjima i procesima (rudarska, metalurška, naftna i petrokemijska postrojenja, mikroelektronička, tekstila i sl., inženjerske usluge u vezi s dizajnom industrijskih i proizvedenih proizvoda, a isključene su usluge industrijskog dizajna	
18	Usluge projektiranja za telekomunikacije i emitiranje uključuju inženjerske usluge u vezi sa sustavima prijenosa glasa i podataka, inženjerske usluge u vezi sa sustavima za prijenos radio i televizijskih signala i sl.	
19	Usluge projektiranja za ostale građevine uključuju inženjerske usluge u vezi s distribucijskim projektima prirodnog plina i pare, nafte, ostalim komunalnim projektima, inženjerske usluge u vezi sa sustavima, procesima, postrojenjima ili proizvodima, uključujući pružanje s njima povezanih usluga izrade nacrtu, planova i studija	
20	Usluge upravljanja građevinskim projektima uključuju financijsko, pravno i tehničko savjetovanje, pripremu i planiranje poslova u vezi s gradnjom te praćenje provedbe tog plana, uključujući odabir sudionika u gradnji i njihovo koordiniranje te pribavljanje svih dokumenata i sklapanje svih pravnih poslova potrebnih za projektiranje i gradnje	
21	Geotehničke, geološke, geofizičke i s njima povezane istraživačke i savjetodavne usluge uključuju usluge izrade nacrtu, studija i specijalističkih elaborata iz navedene domene	
22	Ostale nespomenute inženjerske usluge (navedite koje)	
UKUPAN PROMET U ARHITEKTONSKIM I INŽENJERSKIM USLUGAMA (šifre 1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17+18+19+20+21+22)		100%

NASTAVAK PRIMJERA 2. ISPUNJAVANJE OBRASCA S POPISOM NEKIH OD MOGUĆIH USLUGA I ELEMENATA KOJI ODREĐUJU CIJENU

Dio B: ODABIR TIPIČNIH USLUGA I CIJENE ODABRANIH USLUGA

1. **PROSJEČNA STOPA MARŽE SVIH UGOVORA U PROMATRANOM TROMJESEČJU** ..... %

Ako cijene usluga iskazujete kao troškove (način formiranja cijena VT) koji su korišteni za obavljanje određene usluge (npr. prosječna tromjesečna plaća prema kvalifikaciji i stažu osoba koje obavljaju uslugu), molimo da upišete prosječnu stopu marže svih ugovora u promatranom tromjesečju.

Ako niste u mogućnosti izračunati prosječnu stopu marže svih ugovora, molimo da u sljedeće polje upišete **procijenjenu stopu marže za najvažniju skupinu usluga** koju obavljate ..... %

2. **BROJ STVARNO ODRADENIH I FAKTURIRANIH VREMENSKIH JEDINICA RADA (SAT ILI DAN) U PROMATRANOM TROMJESEČJU OSOBLJA KOJE OBAVLJA ARHITEKTONSKE I/ILI INŽENJERSKE USLUGE (ne uključuje se pomoćno osoblje)**

Ako cijene usluga iskazujete u vremenskim jedinicama (satnice/dnevnice...), molimo da upišete broj odradenih i fakturiranih vremenskih jedinica u promatranom tromjesečju i to **samo za osoblje koje obavlja arhitektonske i/ili inženjerske usluge**. Ako u svojim poslovnim evidencijama nemate točan broj, molimo da date svoju stručnu procjenu.

BROJ ODRADENIH JEDINICA VREMENA U PROMATRANOM TROMJESEČJU ..... **(SATI) DANA**

BROJ FAKTURIRANIH JEDINICA VREMENA KOJE SU ODRADENE U PROMATRANOM TROMJESEČJU ..... **zaokružite**

VAŽNO!

Za svaku skupinu usluga za koju ste naveli promet u **tablici 1.**, molimo odaberite za izvještavanje cijena po jednu tipičnu uslugu iz svake skupine usluga. Ako je ukupni (100%) promet ostvaren samo od jedne skupine usluga, molimo vas da navedete najmanje dvije tipične usluge te njihove cijene. **Za skupine usluga 9 i 22 "Ostale nespomenute arhitektonske i inženjerske usluge" izbor tipičnih usluga nije potreban.** Nakon odabira tipičnih usluga, molimo, ispunite tablicu 2.

Svaka od usluga koju ćete izabrati za izvještavanje cijena treba biti vaša tipična usluga s navedenim svojstvima:

Karakteristična za poduzeće: izabrana usluga treba opravdavati znatan udio u prometu pripadajuće skupine usluga u vašem poduzeću i treba predstavljati tipično obavljanje posla za danu skupinu usluga.

Ponavljajuća: važno je da odaberete uslugu koju ste obavljali prije i za koju očekujete da ćete je obavljati barem još godinu dana.

Stabilna: posao obavljen za svaku tipičnu uslugu treba biti sličan iz tromjesečja u tromjesečje.

Ako se pojave znatne promjene usluga ili ako se znatno promijenila ponuda vaših usluga, molimo da postojeću uslugu zamijenite drugom tipičnom uslugom i prikažete podatke za novu odnosno nadomjesnu uslugu za prethodno i tekuće tromjesečje (donji dio tablice 2.).

Prije ispunjavanja tablice o cijenama tipičnih usluga molimo da **pomno pročitate upute** i pogledate primjer na sljedećoj stranici.

Tablica 2. Tipične usluge i cijene u 2014.

NAPOMENA! - U stupcima 5 i 6 iskažite cijene pojedinih usluga koje ste izabrali, a ne ukupne prihode koje ste ostvarili u promatranim tromjesečjima. **Iznimno, ove godine istraživanje se provodi samo za treće i četvrto tromjesečje 2014. kao pilot istraživanje.** U izvještaju za treće tromjesečje, kao prethodno tromjesečje smatra se drugo tromjesečje, a kao tekuće tromjesečje – treće tromjesečje 2014. U izvještaju za četvrto tromjesečje, kao prethodno tromjesečje smatra se treće tromjesečje, a kao tekuće tromjesečje – četvrto tromjesečje 2014.

1	2	3	4	5		7
				6	6	
Šifra skupine usluga	Šifra načina formiranja cijena	Identifikacijski broj; opis usluge i glavnih elemenata koji određuju cijenu	Mjerna jedinica	Cijena za iskazanu mjernu jedinicu u kn, bez PDV-a		Razlog promjene ili nedostatka cijene
				prethodno tromjesečje	tekuće tromjesečje	
10	VN	Tehničko savjetovanje o organizaciji izrade glavnoga i izvedbenog projekta, ishođenje svih potrebnih suglasnosti, za klijenta u Javnom sektoru, interno određena satnica ovlaštenog inženjera	sat	320,00 kn	320,00 kn	
11	VD	Stručni nadzor nad izgradnjom cestovnih prometnih građevina, jednostavno raskrižje u nivou, stupnja složenosti II. naplaćena satnica ovlaštenog inženjera	sat	260,25 kn	240,50 kn	4
16	VT	Usluga projektiranja instalacije vodovoda i kanalizacije u stambenoj zgradi, građevinske bruto površine 620 m ² , stupnja složenosti II. za klijenta u Javnom sektoru, prosječna tromjesečna plaća ovlaštenog inženjera po danu	dan	315,00 kn	320,00 kn	6

Važno: Molimo, ne mijenjajte opis usluge u stupcu 3. Samo u slučaju da za tekuće razdoblje odabrana usluga nije raspoloživa ili više nije tipična ili je bitno promijenjena, molimo, odaberite novu odnosno nadomjesnu tipičnu uslugu za koju ćete navesti podatke u donjem dijelu ove tablice.

Ova napomena nije relevantna za prvo ispunjavanje upitnika.

NOVE TIPIČNE USLUGE						